

‘... ดวงนั้นแหละเป็นสิ่งที่ธรรมแท้ๆ
เมื่อเข้าไปอยู่กลางดวงนั้นแล้ว หยุต ความชั่วไม่ทำเลย
ใจหยุดทีเดียว ถ้าไม่หยุด เข้าไปในดวงนั้นไม่ได้ อยู่ข้างนอกเสีย
อยู่ข้างนอกเสียเป็นถิ่นที่ทำเลของมาร มารก็ปั่นหัวเหมือนเด็กก
ยUNGสั่งเสริมตามชอบใจ บังคับบัญชาตามชอบใจ
บังคับอย่างน่าบัดสี น่าอับอาย ...’

รวมพระธรรมเทศนา พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร)

กัณฑ์ที่ ๖๔

รัตนะ

๒๓ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส (๓ ทน)

ทูลลภณจ มนุสฺสตตํ
ทูลลภา ขณสมฺปตติ

พุทฺธูปปาโท จ ทูลลโก
สทฺธมฺโม ปรมทูลลโกติย

ที.ส.อ.(บาลี) ๔/๗๔

ณ บัดนี้ อาตมภาพจักได้แสดงธรรมิกถา เถลิงเพิ่มเติมศรัทธาของเจ้าภาพซึ่งเป็นผู้มีสมานฉันท์พร้อมใจซึ่งกันและกันด้วยมารดาและบุตร พร้อมด้วยวงศาคณาญาติ เนื่องด้วยสายโลหิตและเนื่องด้วยความคุ้นเคย เนื่องด้วยสายโลหิตเรียกว่าญาติ เนื่องด้วยความคุ้นเคยเรียกว่า วิสฺสาสปรมา ญาติ ญาติ ๒ จำพวกนี้ พระองค์ทรงสรรเสริญ วิสฺสาสปรมา ญาติ อยู่เหมือนกันว่าเป็นญาติอย่างยิ่ง แต่ว่าญาติทั้ง ๒ ฝ่ายนี้ เกิดมาในโลก หญิงและชายทุกถ้วนหน้าย่อมมีญาติ ๒ ประการนี้ทั่วกัน เมื่อรู้จักชัดดังนี้แล้ว บัดนี้เราเกิดมาประสบพบพระพุทธศาสนา ปราภฏจำเพาะหน้า รู้อยู่พร้อมกัน พุทธศาสนาแปลว่าคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าท่านสั่งสอนอย่างไร สั่งสอนสัตว์โลกให้ละความชั่วด้วยกาย วาจา ตลอดถึงใจ ให้ทำความดีด้วยกาย วาจา ตลอดถึงใจ แล้วก็ทำใจให้ใสด้วย ๓ ข้อนี้แหละเป็นคำสั่งสอนของพระศาสดาแท้ๆ เรียกว่าย่อ่นสกลพุทธศาสนา พระศาสดาสอนกว้างออกไปกว่านี้ สอนศีลเป็น ๒ ชั้นว่า เภฏิมศีล ศีลเบื้องต้นต่ำ อุปริมศีล ศีลโดยปริยายเบื้องต้นสูง สอนสมาธิ สมาธิโดยปริยายเบื้องต้นต่ำ สมาธิโดยปริยายเบื้องต้นสูง สอนทางปัญญา ทางปัญญาโดยปริยายเบื้องต้นต่ำ ทั้งปัญญาโดยปริยายเบื้องต้นสูง สอนอย่างนี้ โอวาทดังกล่าวแล้วนี้เป็นโอวาทที่ย่อ่นสกลพุทธศาสนาทั้งนั้น แต่ว่าจะแสดงนัยโดยปริยายเบื้องต้นต่ำและโดยปริยายเบื้องต้นสูง

ศีลโดยปริยายเบื้องต้นต่ำ พระองค์ทรงแนะนำคิหิบุคคล ผู้ครองเรือนให้มั่นอยู่ในศีล ๕ เว้นจากการฆ่าสัตว์ให้ขาดจากจิตสันดาน เว้นจากถือเอาพัสดุที่เจ้าของเขา

ไม่ให้ด้วยอาการแห่งขโมยให้ขาดจากจิตสันดาน ตลอดถึงฉ้อโกง เว้นจากการประพฤติดีในกามทั้งหลายให้ขาดจากจิตสันดาน เว้นจากการพูดปด คำเท็จ ไม่จริง หลอกลวงต่างๆ ให้ขาดจากจิตสันดาน เว้นจากการดื่มสุราที่ทำบุคลผู้ดื่มให้เมาเป็นเหตุเป็นที่ตั้งของความประมาทให้ขาดจากจิตสันดาน ๕ ประการนี้แหละเป็น **เหตุจิมสิล** ศีลโดยปริยายเบื้องต้น ถ้าแม้ว่าตั้งอยู่ในศีลโดยปริยายเบื้องต้น รับประกันตัวได้ ไม่ต้องราชาญาของพระเจ้าแผ่นดิน ไม่ต้องติดคุกติดตาราง ไม่ต้องมีโทษมีกรรม ในส่วนอาณาจักรทำอันตรายไม่ได้ เพราะศีล ๕ บริสุทธิ์อยู่ ทำอะไรไม่ได้ กฎหมายก็ไม่มีปรับ เพราะเหตุว่าศีล ๕ รับรองเสียแล้ว นี่ศีลโดยปริยายเบื้องต้น

ถ้าศีลโดยปริยายเบื้องต้นสูงขึ้นไป เหมือนพระภิกษุสามเณร มาบวชในพระธรรมวินัยเป็นผู้มีศีล แต่ท่านวางศีลไว้ ปาฏิโมกขสังวรศีล ให้สำรวจตามพระปาฏิโมกข์ เว้นข้อที่พระพุทธเจ้าท่านห้าม ทำตามที่พระองค์ทรงอนุญาต ๒๒๗ ลักขาบทในพระปาฏิโมกข์ให้บริสุทธิ์ตลอดสาย ได้ชื่อว่าตั้งอยู่ในปาฏิโมกขสังวร อาจารย์โคจรสัมปโน ให้ถึงพร้อมแล้วด้วยมารยาท เครื่องประพฤติดังกายทั้งวาจาเรียบร้อยดี ไม่มีสะดุดตาสะดุดใจผู้หนึ่งผู้ใดเลย ทั้งชั้นสูง ชั้นกลาง ชั้นต่ำ หาตำหนิติไม่ได้ เหมือนภิกษุสามเณรที่เรียบร้อย ประพฤติอยู่ในโคจรไม่ให้ประพฤติดูไปนอกโคจร คือออกโคจรนะ ประพฤตินอกคอกนอกกรรม เป็นพระเป็นเณรแล้วไปดุ่มหรรสพ เข้าไปในโรงสุรายาฝิ่น เข้าไปในโรงขายเหล้าขายสุราเหล่านี้ เข้าไปในโรงนครโสเภณี นี่มันนำเข้าปณักริ ภิกษุสามเณรอย่างนี้ มหรรสพเขามีที่ไหนไปโผล่ตัวขึ้นที่นั่น อย่างนี้ผิดหน้าที่ของภิกษุสามเณร เรียกว่าเป็นนอกโคจร ใช้ไม่ได้ ต้องประพฤติเป็นโคจร ต้องประพฤติอยู่ในกรอบของภิกษุ อยู่ในกรอบของสามเณรแท้ๆ ชาวบ้านตำหนิติเตียนไม่ได้ เรื่องความประพฤติ การไปมาหาสู่ ภิกษุสามเณรไปในสถานที่ใดๆ ที่เขาติเตียนครหา ไม่ไป อย่างนั้นเรียกว่า **โคจรสัมปโน** ถึงพร้อมแล้วด้วยโคจร

อนุมตเตสุ วชเชสุ ภัยทสฺสาวิ เห็นภัยทั้งหลายในโทษมีปริมาณน้อย ขึ้นชื่อว่าชั่วด้วยกาย ด้วยวาจา ด้วยใจ แม้แต่ชนิดหนึ่งไม่ให้กระทบทีเดียว ไม่ให้มีชั่วเข้าไปเจือปนระคนทีเดียว ขึ้นชื่อว่าความชั่วความผิดเป็นไม่ประพฤดิไม่กระทำทีเดียว ให้เป็นสุจริตทีเดียว นี่เรียกว่าเห็นภัยทั้งหลายในโทษมีปริมาณน้อย ขึ้นชื่อว่าโทษชั่วแล้ว ให้ความสุขแก่ตัวไม่มี มีแต่ให้ทุกข์แก่ตัวเป็นเบื่องหน้า ก็ละชั่วเสียขาดจากกาย วาจา จิต ให้บริสุทธิ์สนิทเป็นอันดี **สมาทาย ลิกฺขติ ลิกฺขาปเทสุ** สมาทานศึกษาอยู่ในสิกขาบทน้อยใหญ่ ไม่เคลื่อนพระวินัยไปเท่าปลายขนปลายผม ตั้งอยู่ในกรอบ

พระวินัยแท้ๆ เหมือนน้ำในมหาสมุทรมีมากน้อยเท่าใดไม่ล้นฝั่ง อยู่ในฝั่งนั้นแหละ อยู่ในขีดขอบสมุทรนั้นแหละไม่ล้นขอบสมุทรไปได้ นั่นฉันใด ภิกษุอยู่ในธรรมวินัย อยู่ในกรอบพระวินัยนั้นแหละ ประพฤติอยู่ในขอบศีลธรรมนั้นแหละ ไม่ประพฤติละเมิดอื่นจากศีลธรรมไป อย่างนี้ได้ชื่อว่าเห็นภัยทั้งหลายในโทษมีประมาณน้อย สมาทานศึกษาอยู่ในสิกขาบทน้อยใหญ่ทั้งหลาย นี่ศีลของภิกษุโดยปริยายเบื้องต้น

เมื่อกล่าวถึงศีลแล้วต้องกล่าวถึงสมาธิ สมาธิโดยปริยายเบื้องต้นต่ำ สมาธิโดยปริยายเบื้องต้นสูง สมาธิโดยปริยายเบื้องต้นต่ำนั้นท่านแนะนำว่า อริยสาวกในธรรมวินัยของพระตถาคตเจ้า **โอสถศุคคารมมณํ กริตฺวา ลภติ สมาธิ** ปล่อยอารมณ์ทำให้หยุด หลุดจากอารมณ์ทั้ง ๖ **โอสถศุคคารมมณํ กริตฺวา ลภติ สมาธิ** ปล่อยอารมณ์ทั้ง ๖ รูปารมณ์ สัทธารมณ์ คันธารมณ์ รสารมณ์ โผฏฐัพพารมณ์ ฐัมมารมณ์ ใจหยุดนิ่งเฉย ไม่ไปแตะไปเกี่ยวกับอารมณ์เหล่านั้น ไม่ไปกินอารมณ์เหล่านั้น ไม่ไปเอารสของอารมณ์เหล่านั้นมาพิจารณา ปล่อยอารมณ์ทั้ง ๖ เสียหมดทีเดียว ใจหยุดทีเดียว เขาเรียกว่า **โอสถศุคคารมมณํ กริตฺวา ลภติ สมาธิ** ทำได้อย่างนี้ได้ชื่อว่าได้สมาธิแล้ว **ลภติ สมาธิ** ได้สมาธิโดยปริยายเบื้องต้นต่ำ **ลภติ จิตฺตสุเสกคฺคตํ** จิตที่หยุดนั้นแหละ หนึ่งหนักเข้าเป็นเอกัคคตา จิตอันนั้นแหละเป็นเอกัคคตา เป็นหนึ่งหนักเข้า แน่นหนักเข้า หนึ่งหนักเข้า แน่นหนักเข้า ไม่ขยับเขยื้อนละ นั้นได้ชื่อว่า **ลภติ จิตฺตสุเสกคฺคตํ** สมาธิ เข้าถึงซึ่งความเป็นหนึ่งของจิตทีเดียว ไม่มีสองต่อไป นี่สมาธิโดยปริยายเบื้องต้นต่ำ สมาธิโดยปริยายเบื้องต้นสูงอีก ภิกษุในพระธรรมวินัยนี้ ผู้ศึกษาในธรรมวินัยคือภิกษุ ภิกษุนั้นแหละเป็นผู้เข้าถึงซึ่งปฐมฌาน ประกอบด้วยวิตก วิจารณ์ ปีติ สุข เอกัคคตา เป็นผู้เข้าถึงซึ่งทุติยฌาน ประกอบด้วยปีติ สุข เอกัคคตา เข้าถึงซึ่งตติยฌาน ประกอบด้วยสุข เอกัคคตา เป็นผู้เข้าถึงซึ่งจตุตถฌาน ประกอบด้วยเอกัคคตา อุเบกขา หนึ่งเฉยไม่มีสองต่อไป แล้วมีธรรมมารองรับด้วย

ปฐมฌานดวงใหญ่วัดผ่าเส้นศูนย์กลาง ๒ วา หนาตึบหนึ่ง กลมเป็นวงเวียนรอบตัว ตั้งอยู่กลางกายมนุษย์ นั้นปฐมฌาน ทุติยฌานอยู่ในกำเนิดของปฐมฌาน เมื่อเข้าถึงทุติยฌาน ดวงเท่ากัน กายรูปพรหมกัณนี้อยู่ศูนย์กลางฌานที่ ๑ ที่ ๒ นั้นเข้าถึงซึ่งตติยฌานอยู่ในกำเนิดของทุติยฌาน ดวงเท่ากัน เข้าถึงซึ่งจตุตถฌานอยู่กลางกำเนิดของตติยฌาน ดวงเท่ากัน

กายอรูปพรหมก็หยุดนิ่งอยู่ในศูนย์กลางปฐมฌาน ทุติยฌาน ตติยฌาน จตุตถฌานนั้น เข้าฌานไหนก็ฌานนั้น เข้ามาเป็นชั้นจนมาถึงชั้นที่ ๔ ถ้าว่าประพฤติได้อย่างนี้ ได้ชื่อว่าภิกษุผู้นั้นเป็นผู้ได้ถึงซึ่งสมาธิโดยปริยายเบื้องต้นสูงแล้ว นี่สมาธิโดยปริยายเบื้องต้นต่ำเบื้องต้นสูง

ส่วนปัญญา สมาธินั้นแหละเป็นเหตุปัญญา ปัญญาเกิดแต่สมาธิจริงๆ อริยสาวกในธรรมวินัยของพระตถาคตเจ้านี้ ปญฺญาย สมฺมมฺหาโค อริยาย นิพฺเพธิกาย สมฺมา ทุกฺขกฺขยคามินิยา ปญฺญาย สมฺมมฺหาโค อริยสาวกในพระธรรมวินัยของพระตถาคตเจ้าเป็นผู้มีปัญญา ทุกฺขกฺขยคามินิยา คือผู้มาตามพร้อมแล้วด้วยปัญญา อันหยั่งเข้าซึ่งความเกิดดับ เป็นหมดทั้งสากลโลก มีเกิดกับดับเท่านั้น ไม่ไปไหน จะเกิดมาเท่าไรก็ช่าง ก็ดับเท่านั้น เกิดมา ๑ ก็ดับ ๑ เกิดมา ๒ ก็ดับ ๒ เกิดมา ๓ ก็ดับ ๓ เกิดมา ๔ ก็ดับ ๔ เกิดมา ๕ ก็ดับ ๕ เกิดมาเท่าไรก็ดับเท่านั้น ไม่เกินกัน เกิดกับดับพอดี ถ้าไม่เกิดก็ไม่ดับ ถ้าเกิดมาเท่าไรก็ดับเท่านั้น ปัญญาเห็นชัดหมดทั้งสากลโลก เห็นชัดๆ อย่างนี้ นี่เรียกว่ามาตามพร้อมแล้วด้วยปัญญา แต่ว่ายังโดยปริยายเบื้องต้นอยู่ อริยาย นิพฺเพธิกาย สมฺมา ทุกฺขกฺขยคามินิยา ปัญญาดำเนินถึงซึ่งความสิ้นไปแห่งทุกข์โดยชอบอันเป็นที่เปื้อนหายอย่างประเสริฐ ปัญญาอันถึงซึ่งความสิ้นไปแห่งทุกข์โดยชอบอันเป็นเครื่องเปื้อนหายอย่างประเสริฐ เปื้อนหายไปหมด เห็นจริงเห็นจังไป มีปัญญาอย่างชนิดนี้เรียกว่าปัญญาโดยปริยายเบื้องต้นต่ำ

ปัญญาโดยปริยายเบื้องต้นสูง ภิกษุในพระธรรมวินัยของพระตถาคตเจ้ารู้ความเป็นจริงว่า นี่เป็นทุกข์ ควรกำหนดรู้ รู้ความตามเป็นจริงว่าต้นเหตุให้เกิดทุกข์ นี่ควรละมันเสีย รู้ความตามเป็นจริงว่านี่เป็นความดับทุกข์ ควรจะทำให้แจ้ง รู้ความตามเป็นจริงว่านี่เป็นข้อปฏิบัติถึงความดับทุกข์จริงๆ นั่นควรเจริญ ทั้ง ๔ ประการนี้ในทุกขสัจจะ สมุทัยสัจจะ นิโรธสัจจะ มรรคสัจจะ เห็นความตามเป็นจริงเหล่านี้ นี่เป็นปัญญาโดยปริยายเบื้องต้นสูง พระองค์ทรงตรัสเทศนาโดยปริยายเบื้องต้นต่ำอย่างนี้ นี่เป็นพุทธภาษิตแท้ๆ

บัดนี้เราเป็นภิกษุสามเณร หรือ เป็นอุบาสกอุบาสิกาในพระพุทธศาสนา เป็นพุทธศาสนิกชน รู้จักพระพุทธศาสนา พระองค์ทรงรับสั่งเมื่อครั้งพญานาคไปเฝ้าพระองค์ ธรรมดาสัตว์เดรัจฉานได้มรรคผลในศาสนานั้นไม่ได้เด็ดขาด พญานาคขอบวชในสำนักพระบรมศาสดา พระองค์ไม่ทรงรับ เพราะสัตว์เดรัจฉานไม่ได้มรรคผล ไม่ทรงรับ พระองค์ทรงตรัสเทศนาแก่ เอรกปัตตนาคราชว่า

แหละเป็นยอดธรรม ปราภฏบังเกิดขึ้นดวงหนึ่ง เท้าฟองไข่แดงของไก่ ไปติดอยู่ที่ขั้วมดลูกของมารดา มนุษย์ที่บริสุทธิ์นั้นก็เข้าไปเกิดในดวงนั้น กายละเอียดเข้าไปเกิดในดวงนั้น ไปอยู่ในดวงนั้นเหมือนลูกไก่อยู่ในฟองไข่ ไปอยู่ในดวงนั้นแล้ว นั้นบริสุทธิ์ กาย วาจา ใจ ไม่มีร่องรอย แล้วก็กลลรูปกั้มดวงนั้นของมารดาบิดา หุ้มดวงนั้น เป็นหญิงก็ดี เป็นชายก็ดี ต้องเกิดทำนองนี้เหมือนกันหมด นี่เรียกว่าคัพภุสยกสัตว์ เกิดในท้องมารดา เขาทำที่กำเนิดให้มันเกิดไว้แล้ว อายตนะมันตั้งดูด เขาเรียกว่าโลกายตนะ โลกายตนะมันอยู่ที่มนุษย์นี้ ต้องมีแม่ มีพ่ออย่างเดียวกันก็เกิดไม่ได้ มีแม่อย่างเดียวกันก็เกิดไม่ได้ มีแต่พ่อคนเดียวแม่คนเดียวก็เกิดไม่ได้ ต้องมีพ่อแม่มาด้วยรวมกัน มารวมกันเป็น ๒ และต้องประกอบธาตุธรรมให้ถูกส่วน ไม่ถูกส่วนไม่เกิด เกิดไม่ได้ เขาบอกว่าง่ายนิดเดียวทำมนุษย์ให้เกิด อ้ายคนที่มันไม่มีลูกมันบอกว่าอยากมีลูกจริง บนบานศาลกล่าวเท่าไรก็ไม่ได้ อ้าวไปถามเขาดูสิ ไม่ได้จริง ๆ เด็ดขาด ลองดูเถอะ ไม่ได้ทีเดียว ถ้าว่าทำให้ถูกส่วนไม่เป็นละก็ มันจะไม่เกิดละ ก็เพราะเหตุฉะนั้น เป็นมนุษย์ไม่ใช่เป็นของเกิดง่ายนักหรือ เป็นของได้ยากนัก เหตุนี้พระองค์จึงได้ทรงรับสั่งว่า **ทุลลภญ มนุสฺสสฺสฺส** ความที่ได้เกิดเป็นมนุษย์เป็นของได้ยาก ไม่ใช่ของได้ง่าย ถ้าเรานึกถึงตัวของเราไปละก็ว่าได้ยากจริง ความบริสุทธิ์กาย วาจา ใจ ไม่มีร่องรอยนั้นนึกดูซิ วันหนึ่งล่องไปตั้งหลายหนหลายครั้ง แล้วมันจะได้เกิดเป็นมนุษย์กับเขาได้อย่างไร มันก็เกิดไม่ได้ ต้องบริสุทธิ์จริงๆ จึงจะเกิดได้ นี่ข้อที่ ๑

ข้อที่ ๒ **พุทฺธุปปาโท จ ทุลลภ** ความบังเกิดขึ้นของพระพุทธเจ้าเป็นของได้ยาก เกิดขึ้นของพระพุทธเจ้านะ นี่ยากใหญ่ทีเดียว ไม่ใช่เป็นของพอดิพอร้ายละ ผู้ที่ทำเป็นจึงจะรู้ว่ายาก จึงจะรู้ว่าเป็นของลึกซึ้ง พวกที่ทำกรรมกายเป็น เข้าถึงกรรมกายเป็นละก็ นั่นแหละเป็นความบังเกิดขึ้นของพระพุทธเจ้าทีเดียว ไม่ใช่ง่ายทีเดียว ดูมนุษย์ในประเทศไทยหมดทั้งประเทศ หมดทั้งชมพูทวีป เวลานี้มีกรรมกายในตัวนะ มีพวกญาติของพระบวชใหม่* และ พระบวชใหม่นี้เป็นคนรู้แล้ว เรียนแล้ว จะเอาไปสอนเข้าเป็นไม่กี่คนนัก แล้วก็ไปอยู่ ๓๐ กว่าคนแล้ว ๓๕ หรือ ๔๐ แล้ว ๓๕ แล้ว ไปสอนเป็น ให้มีกรรมกายเป็นพระพุทธเจ้าไป ๓๕ อ้า ๓๕ คนแล้ว เรียนเป็นไปไม่เท่าไรหรือ สอนได้ขนาดนี้มีฤทธิ์มีเดชอย่างนี้ องค์นี้แหละเขาสั่งลงมาให้เป็นครูพวก

* พระบวชใหม่ในวันนั้น คือ พระวีระ คุณฺตโม ต่อมารับหน้าที่เป็นอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนาของวัดปากน้ำ

ญี่ปุ่น จะสั่งสอนญี่ปุ่นให้ได้มากทั่วทั้งประเทศนั้นแน่ องค์นี้แหละ ญี่ปุ่นจะต้องเคารพ ยำเกรงหมดทีเดียว สอนศักดิ์สิทธิ์ สอนเก่ง สอนพวกเรว คล่องแคล่วเข้าใจสอน พอเป็นธรรมชาติเท่านั้นก็เข้าใจแจก เพราะเป็นตัวประกาศ เขาส่งเขาสั่งให้มาเป็นมนุษย์ มาประกาศพระพุทธศาสนา ไม่ใช่มาทำเรื่องอื่น มาประกาศพระพุทธศาสนา ญี่ปุ่น ชอบเข้าแล้ว ญี่ปุ่นรู้เรื่องธรรมกาย เรื่องพระพุทธเจ้าเข้าแล้ว ถ้าญี่ปุ่นเข้าใจได้เช่นนี้ ละก็ ญี่ปุ่นทั้งประเทศต้องบูชาประเทศไทย ว่าประเทศไทยนี้มีของดีจริง ต่อไปไม่รบ ไม่ข่มเหงประเทศไทยแล้ว สงสารประเทศไทย ต้องห้อมล้อมดูประเทศไทยทีเดียว นี่เป็นเรื่องสำคัญอยู่อย่างนี้ ไม่ต้องสร้างอาวุธยุทธภัณฑ์ ทำธรรมกายให้เป็นขึ้นให้ เข้าถึงพระพุทธเจ้า ทำพระพุทธเจ้าให้เป็นแล้วก็พระพุทธเจ้าได้แจกไป ถ้าแจกไปรู้ หมดทั่วประเทศญี่ปุ่นเป็นใจ ประเทศญี่ปุ่นก็ไหวประเทศไทย ก็ดูแลประเทศไทย เป็น พี่เลี้ยงประเทศไทยทีเดียว ไม่ต้องระวังเรื่องการเมืองกัน นี่ดีอย่างนี้ละ ไม่ใช่พอดีพอร้าย แล้วก็หาเงินหาทองบ้าง เอ้า! เงินทองมาเลี้ยงครอบครัวเล็กๆ น้อยๆ นี่สักร้อยเท่าพัน เท่าก็เลี้ยงได้หมดนั่นแหละ ไม่ยากลำบากอะไรหรอก จะเลี้ยงอาหารก็เขาเอามาให้ คนละถ้วยละจานเท่านั้นแหละ เลี้ยงไปสักพันครัวก็ไม่หมด ไม่หมดไม่สิ้น นี่เรื่อง พระพุทธศาสนานั้นเป็นอย่างนี้ ไม่ต้องไปหาเงินทองข้าวของ เมื่อประพตฤกษ์ส่วนเข้า แล้ว เงินทองข้าวของมันมาหาเอง ข้าวปลาอาหารมาหาเองทั้งนั้น จะไปอยู่ในป่าในดงในดงที่ ไหนก็ไป แต่เงินทองข้าวของมาหาเองทั้งนั้น นี่ทางพุทธศาสนา แต่ว่าเดินลึก สงเคราะห์ อนุเคราะห์มหาชนอนุชนทั้งหลายให้รู้ธรรมกายจริง ๆ

วิธีสอนให้รู้จักธรรมกาย ให้ถึงธรรมกาย ให้เป็นพระพุทธเจ้า เข้าถึงพระพุทธเจ้า นะ จะทำอย่างไร อ้าว ที่นี้ก็สอนความเป็นพระพุทธเจ้าให้ฟัง คอยตั้งใจฟังแล้วก็ คอยทำตามไปนะ เอาใจหยุดนิ่ง ตั้งกายให้ตรง เอาใจหยุดนิ่งศูนย์กลางดวงธรรมที่ ทำให้เป็นกายมนุษย์ สะดือทะลุหลังขวาทะลุซ้าย สะดือทะลุหลังขึงด้ายกลุ่มเส้นหนึ่ง ตึง ขวาทะลุซ้ายขึงด้ายกลุ่มเส้นหนึ่งตึง ตรงกันแค่นั้นพอขึงตึงเข้าทั้ง ๒ เส้น ตรง กลางจรดกัน อ้ายตรงกลางด้ายกลุ่มที่จรดกันนั้นแหละเขาเรียกว่ากลางก๊ก ต้องเอา ใจไปหยุดนิ่งอยู่ตรงกลางกั๊กนั้นแหละ จะได้ว่ายากอย่างนี้ไงเล่า ให้เข้าใจว่ายาก อย่างนี้จริงๆ นะ เอาใจไปจรดนิ่งอยู่กลางกั๊กนั้น พอถึงฤกษ์ส่วนเข้า หยุด พอใจหยุด ก็เข้ากลางใจที่หยุดนั้น กลางของกลาง กลางของกลางๆๆๆๆ พอถึงส่วนเข้าเท่านั้นแหละ เห็นดวงรัชมานุปัสสนาสติปัฏฐาน อยู่ในกลางของใจที่หยุดนั้นแหละ กลางของ กลางๆๆๆๆ หนักเข้าก็เห็นดวงใสเท่าดวงจันทร์ดวงอาทิตย์นั้นแน่ นั่นแหละขึ้นต้นละ

คราวนี้พอขึ้นรูปนั้นละก็ ใจก็หยุดอยู่ตรงกลางนั้นอีก หยุดนิ่งอยู่กลางดวงนั้นแหละ พอหยุดก็เข้ากลางของใจที่หยุดนั้น กลางของกลางๆๆๆๆ พอถูกส่วนเข้าเท่านั้นแหละเข้าถึงดวงศีลแล้ว ดวงเท่ากัน เท่าดวงจันทร์ดวงอาทิตย์ สใหนักขึ้น ใจก็หยุดนิ่งอยู่กลางดวงศีลนั้นแหละ พอถูกส่วนเข้า พอใจหยุดก็เข้ากลางของใจที่หยุดนั้น กลางของกลางๆๆๆ นิ่งถูกส่วนเข้าถึงดวงสมาธิ ดวงสมาธิก็ใสเท่าดวงจันทร์ดวงอาทิตย์ สใหนักขึ้นไป ใจก็หยุดนิ่งอยู่กลางดวงสมาธินั้นแหละ พอหยุดนิ่งอยู่กลางดวงของสมาธิก็หยุดอยู่กลางของกลาง เข้ากลางของกลางๆๆๆ พอถูกส่วนเข้า เข้าถึงดวงปัญญา ดวงเท่าดวงจันทร์ดวงอาทิตย์เท่ากัน หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงปัญญา พอใจหยุดก็หยุดนิ่ง เข้ากลางของกลาง หยุดนิ่ง นิ่งหนักเข้าๆๆ เข้าถึงดวงวิมุตติ ดวงเท่ากัน ใจหยุดนิ่งอยู่กลางดวงวิมุตตินั้นแหละ พอหยุดนิ่งก็เข้ากลางของกลางๆ นี่หยุดอันเดียว เราเดินกลางอันเดียว กลางของกลางๆ พอถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงวิมุตติญาณทัสสนะ หยุดนิ่งอยู่กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะนั้นแหละ พอหยุดนิ่งถูกส่วนเข้า กลางของใจที่หยุด กลางของกลางๆ พอถูกส่วนเข้า เห็นกายมนุษย์ละเอียด ก็อ้ออายนี้เอง เมื่อเวลาฝันออกไป ไปทำเรื่องของฝันมาเป็นที่เป็นทางเป็นฐาน แล้วมาเล่าให้กายมนุษย์ แล้วกายมนุษย์รู้ขึ้น ตื่นขึ้นก็รู้เรื่องของฝัน อ้ายกายนี้เองนี่เล่า อยู่ในกลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะนี้เอง แต่ก่อนเราไม่รู้เลยว่าอยู่ที่ไหนกายนี้ พอเข้าถูกส่วนเข้า เช่นนั้นก็เข้าใจ

เมื่อไปเห็นกายมนุษย์ละเอียดเข้า ก็ให้กายมนุษย์ละเอียดนั่งเหมือนกายมนุษย์หายาบนี้แหละ อยู่ข้างใน แบบเดียวกัน ใจกายมนุษย์ละเอียดก็หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ละเอียดอีก นิ่งๆๆ หนักเข้า พอถึงถูกส่วนเข้า พอใจหยุดก็เข้ากลางของหยุดนั้น กลางของกลาง พอถูกส่วนเข้า เห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน แบบเดียวกัน ใจหยุดอยู่กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน พอถูกส่วนเข้า หยุด ก็เข้ากลางของกลางที่หยุด กลางของกลางๆ พอถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงศีล หยุดนิ่งอยู่กลางดวงศีลนั้นแหละ พอถูกส่วนเข้า เข้ากลางของใจที่หยุดนั้น กลางของกลางๆ ก็เห็นดวงสมาธิ หยุดนิ่งอยู่กลางดวงสมาธินั้นแหละ พอถูกส่วนเข้าก็ กลางของใจที่หยุดนั้น กลางของกลางๆ หยุดนิ่งเข้า ถึงดวงปัญญา หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงปัญญา พอถูกส่วนเข้า เข้ากลางใจที่หยุดนั้นแหละ กลางของกลางๆ ถูกส่วนเข้า เข้าถึงดวงวิมุตติ หยุดนิ่งอยู่กลางดวงวิมุตตินั้นแหละ พอถูกส่วนเข้า เข้ากลางของใจที่หยุดนั้น กลางของกลางๆ เห็นดวงวิมุตติญาณทัสสนะ หยุดนิ่ง

อยู่กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะนั้นแหละ พอถูกส่วนเข้า เข้ากลางของใจที่หยุดนั้น
กลางของกลางๆ ถูกส่วนเข้า เห็นกายทิพย์ กายที่ผืนในผืน เอ้า นี่มันกายที่ ๓ นี่

เห็นกายที่ ๓ แล้ว ใจก็หยุดนิ่ง ให้กายที่ ๓ นั้นนิ่งเข้าเหมือนกายที่ ๒ นั้น ใจ
ของกายที่ ๓ ให้หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางของดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายที่ ๓ นั้น ถูกส่วน
เข้า เข้าถึงดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ถูกส่วนเข้าก็เห็นดวงศีล นิ่งอยู่กลางดวง
ศีล ถูกส่วนเข้า ถึงดวงสมาธิ แบบเดียวกัน หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงสมาธิ ถูก
ส่วนเข้า เข้าถึงดวงปัญญา หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงปัญญา ถูกส่วนเข้า ก็เข้าถึง
ดวงวิมุตติ หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติ ถูกส่วนเข้า เข้าถึงดวงวิมุตติญาณทัสสนะ
หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้า เห็นกายทิพย์ละเอียด เป็น
กายที่ ๔

ใจของกายทิพย์ละเอียดหยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายทิพย์ละเอียด
ถูกส่วนเข้า ถึงดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ถูกส่วนเข้า เข้าถึงดวงศีล
หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงศีล ถูกส่วนเข้า เข้าถึงดวงสมาธิ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงสมาธิ
ถูกส่วนเข้า เข้าถึงดวงปัญญา หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงปัญญา ถูกส่วนเข้า เข้าถึง
ดวงวิมุตติ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติ ถูกส่วนเข้า เข้าถึงดวงวิมุตติญาณทัสสนะ
หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้าก็เห็นกายรูปพรหม เป็นกายที่ ๕

ใจของกายรูปพรหมก็หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายรูปพรหม
ซ้อนกันอยู่ที่เดียว พอถูกส่วนเข้า ก็เข้าถึงดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน หยุดนิ่งอยู่
ศูนย์กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ถูกส่วนเข้า ก็เข้าถึงดวงศีล หยุดนิ่งอยู่
กลางดวงศีล ถูกส่วนเข้า เข้าถึงดวงสมาธิ หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงสมาธิ ถูกส่วน
เข้า ก็เข้าถึงดวงปัญญา หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงปัญญา ถูกส่วนเข้า เข้าถึงดวง
วิมุตติ หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติ ถูกส่วนเข้า เข้าถึงดวงวิมุตติญาณทัสสนะ
หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้า เข้าถึงกายรูปพรหมละเอียด
เป็นกายที่ ๖

ใจกายรูปพรหมละเอียดหยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายรูปพรหม
ละเอียดอีก พอถูกส่วนเข้าเท่านั้นแหละ เข้าถึงดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน หยุด
นิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน พอถูกส่วนเข้า เข้าถึงดวงศีล หยุด
นิ่งอยู่กลางดวงศีล ถูกส่วนเข้า ถึงดวงสมาธิ หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงสมาธิ ถูก
ส่วนเข้า เข้าถึงดวงปัญญา หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงปัญญา ถูกส่วนเข้า เข้าถึง

ดวงวิมุตติ หยุดหนึ่งอยู่กลางดวงวิมุตติถูกส่วนเข้า เข้าถึงดวงวิมุตติญาณทัสสนะ หยุดหนึ่งอยู่กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้า ก็เข้าถึงกายอรุปพรหม

ใจกายอรุปพรหมก็หยุดหนึ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายอรุปพรหม ถูกส่วนเข้า เข้าถึงดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน หยุดหนึ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ถูกส่วนเข้า ก็เข้าถึงดวงศีล หยุดหนึ่งอยู่ศูนย์กลางดวงศีล ถูกส่วนเข้า ก็เข้าถึงดวงสมาธิ หยุดหนึ่งอยู่ศูนย์กลางดวงสมาธิ ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงปัญญา หยุดหนึ่งอยู่ศูนย์กลางดวงปัญญา ถูกส่วนเข้า เข้าถึงดวงวิมุตติ หยุดหนึ่งอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติ ถูกส่วนเข้า เข้าถึงดวงวิมุตติญาณทัสสนะ หยุดหนึ่งอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้า พอถูกส่วนเข้าเท่านั้น เข้าถึงกายอรุปพรหมละเอียด

ใจกายอรุปพรหมละเอียดหยุดหนึ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายอรุปพรหมละเอียด ถูกส่วนเข้า ก็เข้าถึงดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน หยุดหนึ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ถูกส่วนเข้า ก็เข้าถึงดวงศีล หยุดหนึ่งอยู่กลางดวงศีล ถูกส่วนเข้า ก็เข้าถึงดวงสมาธิ หยุดหนึ่งอยู่ศูนย์กลางดวงสมาธิ ถูกส่วนเข้าก็เข้าถึงดวงปัญญา หยุดหนึ่งอยู่ศูนย์กลางดวงปัญญา ถูกส่วนเข้า เข้าถึงดวงวิมุตติ หยุดหนึ่งอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติ ถูกส่วนเข้า ก็เข้าถึงดวงวิมุตติญาณทัสสนะ หยุดหนึ่งอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้า ก็เข้าถึงกายธรรม รูปเหมือนพระปฏิมากรเกตุดอกบัวตูม ใส่เป็นกระจก้นฉ่องส่องเงาหน้า นี่แนะถึงพระพุทธเจ้าแล้ว เห็นไหมละ นี่มาถึงพระพุทธเจ้าเป็นพระพุทธเจ้าขึ้นแล้ว ยัง ยังไม่พอ ยังไม่ เป็นพระพุทธเจ้าแท้ นี่เป็นแต่เพียงตอนต้นพระพุทธเจ้า ตอนปลายพระพุทธเจ้าไปอีก ๑๐ กายถึงพระพุทธเจ้าที่แท้ละ นี่ตอนนี้เป็นพระพุทธเจ้าตอนต้น

ใจกายธรรมกายก็ขยายส่วน หน้าส่วนหน้าตักธรรมกายเท่าใด ดวงธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกายก็เท่านั้น วัดผ่าเส้นศูนย์กลางกลมรอบตัว ใจกายธรรมก็หยุดหนึ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกาย พอถูกส่วนเข้าเท่านั้นแหละ เห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ดวงเท่ากับธรรมกายนั้น หยุดอยู่กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ถูกส่วนเห็นดวงศีล หยุดอยู่กลางดวงศีล เห็นดวงสมาธิ หยุดอยู่กลางดวงสมาธิ ถูกส่วนเข้า เห็นดวงปัญญา หยุดอยู่กลางดวงปัญญา ถูกส่วนเข้า เข้าถึงดวงวิมุตติ หยุดอยู่กลางดวงวิมุตติ ถูกส่วนเข้า เข้าถึงดวงวิมุตติญาณทัสสนะ หยุดอยู่กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้า เห็นธรรมกายละเอียด หน้าตัก ๕ วา สูง ๕ วา เกตุดอกบัวตูม ใส่หนักขึ้นไป

ถูกส่วนเข้า เข้าถึงดวงวิมุตติญาณทัสสนะ หยุดอยู่กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้า เข้าถึงธรรมกายพระสภิกาคาละเอี้ยด หน้าตัก ๑๕ วา สูง ๑๕ วา เกตุดอกบัวตูม ไสหนักขึ้นไป

ใจของพระสภิกาคาละเอี้ยดหยุดหนึ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นพระสภิกาคาละเอี้ยด พอถูกส่วนเข้า ก็เข้าถึงดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน หยุดหนึ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ถูกส่วนเข้า เข้าถึงดวงศีล หยุดอยู่กลางดวงศีล ถูกส่วนเข้า เข้าถึงดวงสมาธิ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงสมาธิ ถูกส่วนเข้า เข้าถึงดวงปัญญา หยุดอยู่กลางดวงปัญญา ถูกส่วนเข้า เข้าถึงดวงวิมุตติ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติ ถูกส่วนเข้า เข้าถึงดวงวิมุตติญาณทัสสนะ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้า เข้าถึงธรรมกายพระอนาคา หน้าตัก ๑๕ วา สูง ๑๕ วา เกตุดอกบัวตูม ไสหนักขึ้นไป

ใจของพระอนาคาหยุดหนึ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นพระอนาคา ถูกส่วนเข้า เห็นดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ถูกส่วนเข้า เห็นดวงศีล หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงศีล ถูกส่วนเข้า เห็นดวงสมาธิ หยุดอยู่กลางดวงสมาธิ ถูกส่วนเข้า เห็นดวงปัญญา หยุดอยู่กลางดวงปัญญา ถูกส่วนเข้า เห็นดวงวิมุตติ หยุดอยู่กลางดวงวิมุตติ ถูกส่วนเข้า เห็นดวงวิมุตติญาณทัสสนะ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้า เข้าถึงธรรมกายพระอนาคาละเอี้ยด หน้าตัก ๒๐ วา สูง ๒๐ วา เกตุดอกบัวตูม ไสหนักขึ้นไป จะเป็นพระพุทธรเจ้าแล้วหนา จะเป็นพระพุทธรเจ้าที่จริงแท้ละ

ใจพระอนาคาละเอี้ยดหยุดหนึ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายพระอนาคาละเอี้ยด พอถูกส่วนเข้า ก็ถึงดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ดวงใหญ่วัดผ่าเส้นศูนย์กลาง ๒๐ วา กลมรอบตัว หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน พอถูกส่วนเข้า ก็เข้าถึงดวงศีล ดวงเท่ากัน ๒๐ วา กลมรอบตัวเหมือนกัน หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงศีล ถูกส่วนเข้า เห็นดวงสมาธิ ดวงเท่ากัน หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงสมาธิ ถูกส่วนเข้า เห็นดวงปัญญา หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงปัญญา ถูกส่วนเข้า เห็นดวงวิมุตติ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติ ถูกส่วนเข้า เห็นดวงวิมุตติญาณทัสสนะ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้า เข้าถึงธรรมกายพระอรหัต หน้าตัก ๒๐ วา สูง ๒๐ วา เกตุดอกบัวตูม นี่เป็นตัวพระพุทธรเจ้าจริง ๆ นี่เป็นวิราชาตุวิราชาธรรมจริง ๆ หนา ประเสริฐเลิศทีเดียว

ใจพระอรหันต์หยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นพระอรหันต์ พอถูกส่วนเข้า ก็ถึงดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน วัดผ่าเส้นศูนย์กลาง ๒๐ วา กลมรอบตัว หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ถูกส่วนเข้า เห็นดวงศีล หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงศีล ถูกส่วนเข้า เห็นดวงสมาธิ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงสมาธิ ถูกส่วนเข้า ถึงดวงปัญญา หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงปัญญา ถูกส่วนเข้า ถึงดวงวิมุตติ หยุดอยู่กลางดวงวิมุตติ ถูกส่วนเข้า ถึงดวงวิมุตติญาณทัสสนะ หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะ ถูกส่วนเข้า เข้าถึงธรรมกายพระอรหันต์ละเอียด หน้าตัก ๓๐ วา สูง ๓๐ วา เกตุดอกบัวตูม ไสหนักขึ้นไป นี่ถูกส่วนละ ธรรมกายตอนปลายนี้ ธรรมกายพระอรหันต์นั้นแหละ ตัวพระพุทธรเจ้าแท้ๆ ที่เดียว ธรรมกายอรหันต์ที่หยาบนั้นเรียกว่า พุทธรัตนะ ธรรมกายที่ละเอียดนั้นเรียกว่า สังฆรัตนะ ดวงธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกายนั้นเรียกว่า ธรรมรัตนะ

พุทธรัตนนะ คือ กายพระพุทธรเจ้า ธรรมรัตนนะ คือดวงธรรมที่ทำให้เป็นพระพุทธรเจ้า สังฆรัตนนะ ธรรมกายละเอียดอยู่ในดวงธรรมรัตนนะนั้นเรียกว่าสังฆรัตนนะ นี่พุทธรัตนนะ ธรรมรัตนนะ สังฆรัตนนะ หน้าตัก ๒๐ วา สูง ๒๐ วา เกตุดอกบัวตูม ไส นี่แหละที่เรียกว่าพระพุทธรเจ้าแหละ นี่แหละพระพุทธรเจ้าแท้ๆ วิราโค เตส อคฺคมกฺขายติ ละ นี่แหละที่ท่านยกบาลีว่า สงฺขตา วา อสงฺขตา วา วิราโค เตส อคฺคมกฺขายติ สังขตธรรม ธรรมที่ปัจจัยปรุงแต่งได้ อสังขตธรรม ธรรมที่ปัจจัยปรุงแต่งไม่ได้ วิราโค เตส อคฺคมกฺขายติ วิราคธรรมประเสริฐเลิศกว่าสังขตธรรมและอสังขตธรรมเหล่านั้น เมื่อถึงวิราคธรรมที่เป็นตัวพระพุทธรเจ้าแท้ๆ ทั้งหยาบทั้งละเอียด เมื่อรู้จักเช่นนี้เห็นใหม่ ละ แต่เพียงแสดงให้ฟังเช่นนี้เราก็เบื่อเสียแล้ว ไม่ต้องไปทำละ ก็มันยากอย่างนี้ ฟังก็ยาก เข้าใจก็ยาก รู้ก็ยาก เปื่อทีเดียว ไม่อยากจะฟังเชียว ถ้าว่าไม่นึกภายในใจ เห็นท่าจะลุดไปเสียทีเดียว มันน่าลำบาก นี่มันยากแค้นอย่างนี้ เห็นใหม่ละมันยากแค้นอย่างนี้ ฟังรู้เถิดว่าที่ท่านทรงรับสั่ง พุทฺธบุปฺปาโท จ ทูลฺลโก ความบังเกิดขึ้นของพระพุทธรเจ้าเป็นของยากอย่างนี้

นี้พระบวชใหม่ท่านทำเป็นแล้ว เป็นแล้วอย่างนี้ท่านจึงละสมบัติพัสถานได้ ท่านจึงบวชจริง ตั้งใจจริง ท่านไปสอนในประเทศญี่ปุ่นมาทั้งประเทศละนี่นะ เพราะท่านถึงนี้แล้ว ท่านถึงความเป็นพระพุทธรเจ้าอย่างนี้แล้ว ถึงตลอดถึงไกลไปกว่านี้อีกนับไม่ถ้วน ท่านไปไกลแล้ว เพราะฉะนั้นท่านเห็นจริงเห็นจังอย่างนี้แล้ว นี่แหละธรรมอันนี้เป็นของลึกซึ้ง

ถ้าว่าผู้ใดไปถึงเข้าแล้ว ผู้นั้นก็จะรู้สึกนะ ไม่ว่าผู้หญิงผู้ชาย พุทโธเฮ้ย เราเกิดมาตั้งแต่เล็กจนโต เป็นหนุ่มเป็นสาว ครองเหย้าครองเรือน เหมือนเด็กจริงๆ เด็กๆ เล่นขายของกันแท้ๆ เดี่ยวก็ตีเดี๋ยวก็ทะเลาะกัน เพราะอายุนั้นไม่พออายนี้ไม่พอ หึงหวงกันต่างๆ นานา เหมือนเด็กๆ เล็กๆ แท้ ถ้าไปถึงพระเข้าแล้วก็ อายนี่มันไม่ใช่เรื่องอย่างนี้หรือนี้ นี่แกก็ไปเห็นอย่างนั้นเข้าเหมือนกัน แกจึงทิ้งบ้านทิ้งช่อง แม้ใครจะมายอมเป็นภรรยา แกก็ไม่ยอมอีกนะแหละ แกก๊วลจะเล่นเรื่องเด็กกันอีก แกก๊วลก็รีบมาเสีย แกก๊วลจะไปเล่นเรื่องเด็กกันอีก ยุ่งๆ เหยิงๆ กันต่างๆ นานา ที่รบกันไปรบกันมานั้นกัน ก็เรื่องเด็กๆ นะ ไม่ใช่เรื่องผู้ใหญ่ ถ้าเรื่องผู้ใหญ่ไม่รบกันดอก ดูแต่ผู้ใหญ่เข้ากับผู้ใหญ่กันซิ อยู่ด้วยกันไปๆ ก็ไม่เป็นไร โอบอ้อมอารีซึ่งกันและกัน ไม่ค่อยจะเป็นอันตรายนัก แต่ว่าต่างคนต่างก็เป็นผู้ใหญ่ เป็นเด็กๆ ไม่รู้เดียงสา พุดไม่รู้เรื่อง ฟังกันไม่รู้เรื่อง กลับเป็นเด็กๆ เสียอีก เพราะเหตุนี้ความเป็นพระพุทธรเจ้าเป็นของไต่ยาก ต้องเป็นผู้ใหญ่จริงๆ นะจึงจะเป็นพระพุทธรเจ้าได้ ถ้าเป็นเด็กๆ เป็นพระพุทธรเจ้าไม่ได้ ยิ่งทะเลาะเบาะแว้งกันอยู่ เมื่อสมัยยังเป็นเด็กๆ พระพุทธรเจ้าไม่มีทะเลาะกันกับใคร ใจดีนักที่เดียว ไม่ข้องแวกกับใคร ไม่กระทบกระเทือนใครที่เดียว สังเกตดูพระบวชใหม่แกไม่กระทบกระเทือนแกใครๆ แกหลักของแก ตามเรื่องของแกที่เดียว เพราะเหตุอะไร แกเป็นผู้ใหญ่เข้าแล้วมีธรรมของผู้ใหญ่เข้าแล้ว มีกระแสพระพุทธรเจ้าเข้าแล้ว เป็นพระพุทธรเจ้าเข้าแล้ว มีไต่ยากอย่างนี้ ของไต่ยากอย่างนี้ ของไต่ยากไม่ใช่ได้ง่าย หลายคนด้วยกันพี่น้องกัน ก็มีน้องคนสุดท้ายก็ยังไม่ได้กับเขาเลย ประพุดกับเขาเหมือนกัน น้องคนรองมานั้นได้แล้ว พี่ชายยังไม่ได้ มารดาก็ได้แล้ว เพราะเห็นเข้าแล้วในวันนั้น

วันนี้เขาทำบุญเป็นอย่างแปลกประหลาดอย่างอัศจรรย์ คนที่รู้จักบุญ เห็นบุญเช่นนี้ บุญก็ไหลมาเหลือประมาณ นับประมาณไม่ได้ เจ้าของเขาก็เห็นเป็นดวงใหญ่โตมโหฬาร นับประมาณไม่ได้ บุญที่ส่งมาคราวนี้แหละจะได้เป็นกำลังของพระบวชใหม่ให้ประกาศศาสนาในประเทศญี่ปุ่น ให้ญี่ปุ่นเขาเคารพนบถนอบหมดทั้งประเทศ มันสำคัญอย่างนี้ ส่งบุญมาวันนี้ ดันธาตุส่งบุญมาให้มโหฬารที่เดียว นับประมาณไม่ไหว

เหตุนี้ความจะได้เป็นพระพุทธรเจ้าของไต่ยากอย่างนี้ เพราะว่า **ขณสมฺปตฺติ** ที่เราถึงพร้อมด้วยขณะด้วยสมัยเช่นนี้ไม่ใช่่ง่ายนะ หมดทั้งประเทศไทย ไม่ใช่่ง่ายหรอกทั้งประเทศไทย ทั้ง ๑๘ ล้านเศษๆ นี่ เราเข้าใจ เขานับถือพระพุทธศาสนาทุกคนหรือที่ไหนก็มี ศาสนาต่างๆ ก็มี ศาสนาผีก็มี เจ้าก็มี ต่างๆ นานา ศาสนาพุทธจริงๆ มี

น้อย ถ้าไม่เข้าถึงพระพุทธเจ้า ไม่เป็นพระพุทธเจ้า ไม่เห็นพระพุทธเจ้า ที่จะถึงพระพุทธเจ้าจริงๆ น้อยนัก ต้องเห็นต้องเป็นจึงจะถือแท่นนอน ที่เขาถือจริงก็มีอยู่ ยังไม่เห็นยังไม่เป็นก็ถือจริงเหมือนกัน นั่นก็จริงใช้ได้เหมือนกัน แต่ว่ายังไม่มั่นคง ต้องเป็นจึงจะมั่นคงหมาย ท่านจึงวางตำราไว้ในบาทที่ ๓ ว่า **ทุลลภา ขณสมุปตติ** ที่จะถึงพร้อมด้วยขณะด้วยสมัยเป็นของไฉ่ยาก ไม่ใช่เป็นของไฉ่ง่าย

ขณะสมัยเป็นอย่างไร ขณะสมัย พระพุทธเจ้ามาอุบัติตรัสขึ้นในโลก พระสิทธัตถะ ราชกุมารมาตรัสขึ้นในโลก หรือมีธรรมกายปรากฏขึ้นเช่นนี้แล้ว นี่พระพุทธเจ้ามาตรัสขึ้นในโลกแล้ว ในโลก ชันธุโลก สัตว์โลกแล้ว ในตัวสัตว์นี้เองไม่อยู่ที่ไหน ธรรมกายเกิดขึ้นแล้วที่จะมีผู้เชื่อจริงเห็นจริงไฉ่ยากนัก โน้น เราไปเกิดเสียปลายดงปลายแขม แคว้นชนบทบ้านป่าเมืองดอน ธรรมกาย ไม่รู้เรื่องของพระพุทธเจ้ากับเขา มันจะรู้เรื่องอะไร ร้อยวันพันปีภิกษุสามเณรไม่กรายไปแม้แต่ทีหนึ่ง มันเกิดมาก็ตายเปล่า ไปดูซี ถ้ามว่าเคยพบพระนครบ้างหรือเปล่า ไม่ได้เคยไปเลย นั้นแน่ ถึงขนาดนี้แน่ มันไปอยู่ปลายดงปลายแขมเสียขนาดนี้แน่ นี่แน่ เมื่อพระพุทธเจ้าเกิดขึ้นมันจะรู้เรื่องอะไร ไม่รู้เรื่องที่เดียว นี่เป็นขณะอสมัยทีเดียว พระพุทธเจ้ามาเกิดขึ้นในโลก โน้น ไปเกิดในอรุณสัตว์ อสัณญสัตว์ ต่อกพข้างบนโน้นแน่ ไปเสวยความสุขเสีย ๘๔,๐๐๐ อสงไขยกัลป์ ๘๔,๐๐๐ มหาอสงไขยกัลป์นั้น มันก็ไม่ได้พบพระพุทธเจ้า ไปเป็นอัสัณญ อยู่พรหมชั้นที่ ๑๑ ไปนั่งไปนอนเป็นตุ๊กแกหินอยู่นั่นเอง นั่นเขาเรียกว่าพรหมลูกฟัก ไม่รู้บาปไม่รู้บุญรู้คุณรู้โทษอะไร ไปนอนเฉยอยู่นั่น ไม่เอาเรื่องเอาราวกับใครนับเป็น ๕๐๐ มหากัลป์ อยู่แน่แหละ พระพุทธเจ้ามาตรัสเท่าไรๆ ก็ไม่รู้เหมือนกัน นั่นมันก็เป็นขณะอสมัยเหมือนกัน มันเกิดกับเขาในโลกที่พระพุทธเจ้ามาตรัสในโลกเหมือนกัน แต่ว่าแกเป็นมิจฉาทิฏฐิไปเสีย ไม่เชื่อความเป็นพระพุทธเจ้าทีเดียว แกไม่เชื่อทีเดียว นั่นแหละ จะกระทำการอย่างไรแกก็ไม่เชื่อ แกเป็นมิจฉาทิฏฐิเสีย นั่นถึงจะอยู่รวมหมู่เดียว คณะเดียวกันก็เป็นขณะอสมัย ไม่ได้เรื่องอีกเหมือนกัน พระพุทธเจ้ามาอุบัติตรัสในโลก ปรากฏอยู่ เขาก็เกิดมาในมนุษย์โลกอีกเหมือนกัน ไปบ่าบอดหนวกเสีย เอาเรื่องไม่ได้อีก เป็นขณะอสมัยอีก พระพุทธเจ้ามาอุบัติตรัสในโลก โน้น ไปเกิดในอเวจีอีก ไปเกิดในอเวจินั้นเป็นสัตว์นรกเสียอีกแล้ว ไม่ได้เรื่อง เป็นสัตว์เดรัจฉานเสียอีกแล้ว เป็นเปรต เป็นอสุรกาย อยู่ในอบายภูมิเสียแล้ว มันก็เป็นขณะอสมัย ไม่ได้เรื่อง ต่อเมื่อไรพระพุทธเจ้ามาอุบัติตรัสในโลก เกิดมาในมนุษย์รู้ดีรู้ชั่ว รู้ผิดรู้ชอบทุกอย่าง รู้สูงรู้ต่ำทุกอย่าง ไม่เข้าใจ แนะนำสั่งสอนคนอื่นไม่ได้ เป็นพุทธศาสนาแท้ๆ เป็น

มิจฉาทิฏฐิเสยฺยจนฺได้ เมื่อเป็นเช่นนี้ก็ป็นขณะอสมัยกับเขา ป็นขณะอสมัยแท้ๆ ไม่ได้มรรคผล พวกเหล่านี้

ต่อเมื่อใดพระพุทธเจ้ามาอุปติตรัสในโลก เชื่อแท้เห็นแท้เหมือนกับพระบวชใหม่ อย่างนี้ มันก็ต้องทำกรรมกายเหมือนอย่างนั้น นั้นแน่ เขาถึงพร้อมด้วยขณะด้วยสมัย อย่างนั้นแน่ สมบูรณ์บริบูรณ์ทีเดียว พระพุทธเจ้าจะลูบลูบหัวท่านก็ได้ พระพุทธเจ้าท่านจะเอามือลูบลูบหัวก็ได้ จับมือถือแขนท่านก็ได้ อย่างนี้ เขาว่องไวอย่างนี้ อย่างนี้แหละถึงจะอยู่ใกล้พระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าท่านนิพพานไปแล้ว เขาเกิดเป็นมนุษย์เช่นนี้ เขาก็เหมือนพระพุทธเจ้ามีพระชนม์อยู่ เขาจะเฝ้าพระพุทธเจ้าเวลาใดก็ได้เวลานั้น ให้พระพุทธเจ้ามาสู่หาเวลาใด ก็มาสู่หาเขาเวลานั้น ในขณะจิตนั้น ไม่คลาดเคลื่อน นี่เขาถึงพร้อมด้วยขณะด้วยสมัยมันเป็นอย่างนี้ ได้ยาก นี่ไม่ใช่เป็นของง่าย ไม่ใช่เป็นของได้ง่าย เป็นของได้ยากนักหนาทีเดียว นี่เรียกว่า **ทูลลภาขณสมฺปตฺติ** ถึงพร้อมด้วยขณะด้วยสมัย พระพุทธเจ้านะทรงรับสั่งว่าเป็นของได้ยาก ไม่ใช่เป็นของธรรมดาๆ

สทฺธมฺโม ปรมทูลลโก สัทธรรมเป็นของได้ยากอย่างยิ่ง นี่เป็นของพระพุทธเจ้าแท้ๆ สัทธรรมเป็นของได้ยากอย่างนี้ สัทธรรมนะอะไร เป็นของได้ยากอย่างนี้ สัทธรรมนะคือธรรมที่ทำให้เป็นพระพุทธเจ้า ธรรมที่ทำให้เป็นพระพุทธเจ้านะดวงใหญ่ อยู่กลางกายพระพุทธเจ้า สะดือทะลุหลัง ขวาทะลุซ้าย กลางกึ่งนั้นพอดี กลางกายนั้นพอดี วัดผ่าเส้นศูนย์กลาง ๒๐ วา กลมรอบตัว กายละเอียดก็แบบเดียวกัน กายหยาบก็แบบเดียวกัน นี่เป็นองค์สัทธรรมอันถึงได้ยาก ที่จะเข้าถึงได้ยาก ที่จะรู้จักก็ยาก ธรรมดวงนี้นะ แล้วก็ดวงสัทธรรมที่ทำให้เป็นพระอนาคา วัดผ่าเส้นศูนย์กลาง ๑๕ วา กลมรอบตัว พระอนาคาละเอียด ๒๐ วา กลมรอบตัว นั่นก็เป็นสัทธรรม นั่นเป็นสัทธรรมเหมือนกัน สัทธรรมที่ลดส่วนลงมา ดวงธรรมที่ทำให้เป็นพระสัททาคา วัดผ่าเส้นศูนย์กลาง ๑๐ วา กลมรอบตัว ธรรมกายละเอียดของพระสัททาคา วัดผ่าเส้นศูนย์กลาง ๑๕ วา กลมรอบตัว นั่นก็เป็นดวงสัทธรรมแท้ๆ ลดส่วนกว่านั้นลงมา พระโสดา สัทธรรมของพระโสดา วัดผ่าเส้นศูนย์กลาง ๕ วา กลมรอบตัว กายพระโสดาละเอียด วัดผ่าเส้นศูนย์กลาง ๑๐ วา กลมรอบตัว นั่นดวงสัทธรรมแท้ๆ ได้ยาก เข้าถึงยากนัก เป็นทางไปของพระพุทธเจ้าพระอรหันต์ทีเดียว ในกลางดวงนั้น มาถึงโคตรภูบุคคล ธรรมกายละเอียดวัดผ่าเส้นศูนย์กลาง ๕ วา กลมรอบตัว ธรรมกายไม่ละเอียด

หย่อนกว่า ๕ วา ลงมา กลมรอบตัวเหมือนกัน นั่นก็ดวงสัทธรรมแท้ๆ นี่ส่วนธรรมกาย ดวงสัทธรรมที่เป็นธรรมกายนั้นแหละ ดวงนั้นแหละเป็นตัวสัทธรรมแท้ๆ

ลดส่วนลงมามากกว่านั้นลงมา กายอรูปรพรมละเอียด ดวงธรรมที่ทำให้เป็น อรุปรพรมละเอียด วัดผ่าเส้นศูนย์กลาง ๘ เท่าฟองไข่แดงของไก่ ๘ ดวง ๘ ฟอง เอา มารวมกันเข้าเป็นดวงเดียวกัน ลดเล็กลงมาอย่างนั้น เข้ามาถึงในภพเสียแล้วนี่ เล็ก ลงมานั้นตัวพระสัทธรรมแท้ๆ มาถึงกายอรูปรพรมหยาบ วัดผ่าเส้นศูนย์กลาง ๗ เท่า ฟองไข่แดงของไก่ มาถึงกายอรูปรพรมละเอียด วัดผ่าเส้นศูนย์กลาง ๖ เท่าฟองไข่แดง ของไก่ มาถึงกายอรูปรพรมหยาบ วัดผ่าเส้นศูนย์กลาง ๕ เท่าฟองไข่แดงของไก่ มาถึง กายทิพย์ละเอียด วัดผ่าเส้นศูนย์กลาง ๔ เท่าฟองไข่แดงของไก่ มาถึงกายทิพย์หยาบ วัดผ่าเส้นศูนย์กลาง ๓ เท่าฟองไข่แดงของไก่ มาถึงกายมนุษย์ละเอียด วัดผ่าเส้น ศูนย์กลาง ๒ เท่าฟองไข่แดงของไก่ มาถึงกายมนุษย์หยาบ นี่เท่าฟองไข่แดงของไก่อัน นั้นแหละ

ดวงนั้นแหละเป็นดวงสัทธรรม ที่จะเป็นพระพุทธเจ้าต้องไปในทางดวงนั้น เดิน ไปในทางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ กายมนุษย์ละเอียด กายทิพย์ กายทิพย์ ละเอียด กายอรูปรพรม กายอรูปรพรมละเอียด กายอรูปรพรม กายอรูปรพรมละเอียด เดินเข้าไปในกายธรรม กายธรรมละเอียด กายพระโสดา โสดาละเอียด พระสกิทาคา สกิทาคาละเอียด อนาคา อนาคาละเอียด อรหัต อรหัตละเอียด เดินเข้าไปในนั้น ดวงนั้นแหละเป็นสัทธรรมแท้ๆ เมื่อเข้าไปอยู่กลางดวงนั้นแล้ว หยุด ความชั่วไม่ทำเลย ใจหยุด ที่เดียว ถ้าไม่หยุด เข้าไปในดวงนั้นไม่ได้ อยู่ข้างนอกเสีย อยู่ข้างนอกเสียเป็นถิ่นที่ทำการของมาร มารก็ปั่นหัวเหมือนเด็กๆ ยุยงส่งเสริมตามชอบใจ บังคับบัญชาตามชอบใจ บังคับอย่างน่าบัดสีน่าอัป าย มันไม่อาย มารมันบังคับเสีย มันไม่อาย มันเอาเสียหมด เหมือนจ้าวทรงผีสิง ที่เดียว เข้ารบเข้ารำนะมันอายกันเพียงไรนะ หน้าด้านนะ มันอายเมื่อไรละ ทำหน้า เจียมเลียมสบายอกสบายใจ ใส่ลูกกระเบิดเจ้าเข้าให้ ยิ่งเจ้าเข้าให้ ขึ้นเครื่องบินนั่งยิ้ม แยมแจ่มใส อ้ายนี้มารมันบังคับทั้งนั้น เหมือนเด็กๆ เล็กๆ มันอายเขาเมื่อไรเล่ามัน ทำชั่วมันควรอายมนุษย์ มันอายได้เมื่อไรเล่ามัน ไปฆ่าเขาไปฟัน มันอายเขาเขาไป หรือนี้ เพราะเหตุฉะนั้น สัทธรรมนะเป็นดวงใสอย่างนั้นเป็นของไฉยอย่างยิ่ง

สัทธรรมถ้าจะกล่าวถึงมัน สัทธรรมโดยปริยาย เมื่อใจหยุดอยู่กลางดวงธรรม ที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ กายมนุษย์มันก็บริสุทธิ์ แม้จะใช้กาย กายก็ไม่กระทบกระเทือน

ไม่เดือดร้อนใคร เป็นตาเป็นใจทุกคน เข้าใกล้ใคร กายไม่ให้เกิดกระทบกระเทือนใครเลย ไม่กระทบแตกดันด้วยประการใดประการหนึ่ง ไม่แกล้งเขาด้วยตาวาด้วยปาก อย่างใดอย่างหนึ่งไม่มีเลยทีเดียว ไม่กระทบกระเทือนใครทีเดียว นั้นกายอย่างชนิดนั้นออกจากใจที่หยุด ใจที่เป็นธรรมชาติที่สงบ ออกจากสังขาร สงบเรียบเรียบร้อยเป็นอันดี เมื่อกายบริสุทธิ์ก็กล่าววาจาใดๆ ก็ไม่กระทบตนและบุคคลอื่น ไม่เดือดร้อนตน ไม่เดือดร้อนบุคคลอื่น กล่าวออกไปแล้วชุ่มชื้นด้วยกันทั้งนั้น ยิ้มแย้มแจ่มใสสบายอกสบายใจทั้งนั้น นี้ออกจากใจที่หยุดจากสังขารนั้นทั้งนั้น ไม่ใช่ออกจากอื่น ส่วนใจจะคิดสิ่งหนึ่งสิ่งใด ก็คิดแต่สิ่งที่ดีที่ชอบทั้งนั้น ประกอบแต่สุจริต ทุจริตไม่มี ทั้งกาย ทั้งวาจา ทั้งใจ นี่เป็นอาการของสังขารทั้งนั้น

สังขาร แปลว่า ธรรมเป็นเครื่องสงบ สงบอย่างไร สงบวาจาจากบาปกรรม ไม่มีบาปกรรมเลย เหลือแต่วาจาที่ดี สงบกาย กายก็หมดจากบาปกรรม ไม่มีบาปกรรมเลย มีแต่กายที่บริสุทธิ์ สงบใจ ใจก็ไม่มีพริฐ มีแต่บริสุทธิ์ฝ่ายเดียว

สงบได้อย่างไร กาย ฆาตว์ ลักณอ ประพตฺติผิตฺตํในกาม เว้นขาดจากการฆ่า ฆาตว์ ลักณอ ประพตฺติผิตฺตํในกามได้ นี่สงบเสียได้แบบนี้ วาจา พุดปด ส่อเสียด คำหยาบ โปรรยประโยชน์ เมื่อวาจาสงบลงไป วาจาก็พุดจริง พุดสมานไมตรี พุดอ่อนหวาน พุดเป็นหลักเป็นธรรมเป็นวินัย นี่สงบชั่วเสียหมดเหลือแต่ดีอย่างนี้ ใจละ สงบชั่วเสีย เลิกอยากได้ของเขา พยาบาทปองร้ายเขา เห็นผิดจากคลองธรรม ให้ของของเราแก่บุคคลอื่น เหมือนเจ้าของทานอย่างนี้ ให้ของของตัวแก่บุคคลอื่นนะ แปลกประหลาดไหมล่ะ แล้วยินดีด้วย ชอบอกชอบใจด้วย เสียเงินเป็นก่ายเป็นกอง แล้วชอบอกชอบใจด้วย นี่ชอบใจอย่างนี้ เขาเรียกว่า เพราะถูกสังขารนี้ สังขารท่านก็ช่วยนะซี ให้ใจผ่องใส เข้าประคองใจให้ใจปลาบปลื้ม ให้นุญไหลมา ใจเอิบอ้อม ตื่นเต็ม ไม่เสียดมเสียดายอะไร ให้อะไรก็ไม่รู้จักหมดจักสิ้น ทางหลังฉากก็ไหลมาอีก สังขารท่านก็ช่วยสงเคราะห์อย่างนี้ เมื่อใจสะอาดสะอาดอ่านได้เช่นนี้ เมื่อใจสะอาดสะอาดอ่านจากความโลภ ที่จะโลภสมบัติของผู้อื่นมาเป็นของตน กลับให้ของของตนแก่บุคคลอื่นเสียได้ นี่เป็นสังขารอย่างนี้ โกรธ คิดประทุษร้ายเขา กลับเมตตา รักใคร่ ปรารภนาจะให้เป็นสุขเสียอีกแล้ว นี่เป็นสังขารอย่างนี้ เห็นผิดจากคลองธรรม เห็นชอบจะผิดอย่างไร อยู่กับสังขารแล้ว สังขารท่านก็ช่วยพิทักษ์รักษา ใจก็ปลาบปลื้มเอิบอ้อมตื่นเต็มในความดีอยู่เป็นธรรมดา นี่ได้ชื่อว่าเป็นสังขารอย่างนี้ และเป็นของได้ยากหนา ไม่ใช่ของได้ง่าย

เมื่อได้สัทธรรมของมนุษย์แล้ว สัทธรรมของมนุษย์ละเอียด สัทธรรมของกายทิพย์ สัทธรรมของกายทิพย์ละเอียด เป็นลำดับขึ้นไป สัทธรรมของกายธรรม กายธรรมละเอียด กายโสภา โสดาละเอียด สกิทาคา สกิทาคาละเอียด อนาคา อนาคาละเอียด กายอรหัต อรหัตละเอียด ที่นอกทำนองคลองธรรมไม่ไป อยู่ในทำนองคลองธรรมฝ่ายเดียว ก็อยู่ในสัทธรรมทั้งสิ้น เป็นของได้ยากจริงๆ **สัทธมโม** **ปรมทูลลโก** สัทธรรมเป็นของได้ยากจริงๆ อย่างนี้

บัดนี้เจ้าภาพได้สัทธรรม สมมาตปรารธนา ได้บรรพชาอุปสมบทในพระพุทธศาสนา ฝ่ายมารดา ฝ่ายโยมผู้หญิงนั้นยังไม่ได้เคยบวชเลย ลูก ๔ คน ด้วยกัน ลูกชายทั้งนั้น คนโตเขาก็กังไม่ยอมให้บวช คนที่ ๓ ที่ ๔ เขาก็กังประกอบการทำงานอยู่ เขายังไม่เข้าถึงสัทธรรม ฝ่ายคนที่ ๒ รองหัวปี เข้าถึงสัทธรรม เห็นสัทธรรม ได้สัทธรรม แต่ว่าอย่างที่เขาสั่งมาเป็นครูของชาวญี่ปุ่นนา คอยดูไปข้างหน้าซี จะได้พึ่งพาอาศัย จะได้เป็นที่ไหว้ที่บูชาของชาวญี่ปุ่นต่อไป เหตุนี้ ท่านผู้มีปัญญาเมื่อมาโมทนาในกองการกุศลของท่านภิกษุใหม่ที่มาบวชในพระธรรมวินัยนี้ การบวชในพระธรรมวินัยนะ ได้ชื่อว่าสนองคุณมารดาบิดาจริงๆ เชียว มารดาบิดานะ ถ้าว่าเห็นลูกบวชแล้วปลาบปลื้ม เอิบอิ่ม เต็มตื่นหนัก อะไรจะไปเท่าไม่มีละ รำเริงบันเทิงใจ จะกินข้าวหรือไม่กินก็ไม่ว่า อิ่มเอิบไปหมด บอกไม่ถูกทีเดียว ถ้าว่าลูกของใครบวชเข้าไปแล้ว ไม่ว่าผู้หญิงผู้ชาย ปลาบปลื้มอิ่มเอิบตื่นเต็มตานั้น บาลิท่านยืนยันในมณฑลที่ป็นว่า มารดาบิดาไม่มีศรัทธาไม่เชื่อในพระรัตนตรัย เชื่อในพระรัตนตรัยขึ้น นี่เป็นแทนคุณข้อที่ ๑ มารดาบิดาไม่มีศีล ให้มีศีลขึ้น นี่เป็นแทนคุณข้อที่ ๒ มารดาไม่มีเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา ให้เลื่อมใสหนักขึ้น นี่เป็นแทนคุณข้อที่ ๓ มารดาไม่รู้จักบาปบุญคุณโทษประโยชน์มิใช่ประโยชน์ แกไขมารดาบิดาให้รู้จักประโยชน์มิใช่ประโยชน์ขึ้น เหมือนกับตนผู้บวชในวันนี้ มารดาบิดาไม่เลื่อมใสทำให้เลื่อมใสหนักขึ้น หรือเลื่อมใสน้อยทำให้เลื่อมใสมากขึ้น มารดาบิดาไม่มีศีลเข้าใกล้พระรับศีล เมื่อเข้าก็รับศีลแล้ว เมื่อตอนก่อนก็รับศีลเหมือนกัน นี่เขาเคยรับศีลมาบ้างแล้ว รับศีลแน่นหนาหนักขึ้น ให้ทั่วไปกับพระภิกษุอื่น เมื่อลูกบวชเช่นนี้แล้วเห็นพระภิกษุอื่นสามเณรอื่นก็เหมือนอย่างกับลูกเรา รักใคร่พระภิกษุสามเณรขึ้นทีเดียว สมเพชเวทนา มีข้าวปลาอาหารก็เอาเลี้ยงดูทีเดียว นี่เป็นต้นเป็นตัวอย่าง เมื่อมารดาบิดาไม่เชื่อแท้ แน่นนอนลงไปในพระพุทธศาสนา ก็ให้มีธรรมกายเสีย เชื่อแท้แน่นนอนแล้ว ลูกนะแกไขให้มีธรรมกายแท้แน่นนอนแล้ว มารดาบิดาไม่รู้จักสูงต่ำ เมื่อรู้จักพุทธศาสนาแล้วรู้จัก

สูงต่ำทีเดียว นี่มันชั้นสูง อ้อ เมื่อก่อนเราเล่นมีลูกมีเต้ามาเดิมนะมันเล่นอย่างเด็กๆ นี่พระท่านไม่เล่นด้วย ท่านไปไกลอย่างนี้ มาเป็นธรรมกายพระอรหันต์เข้าแล้ว ไปไกลหนักขึ้นไป ก็ดีอกดีใจชอบอกชอบใจ อย่างนี้ได้ชื่อว่าได้แทนคุณมารดาบิดาจริงๆ ทีเดียว ถ้าว่าจะแทนคุณมารดาบิดานะ ให้เอาทองคำมาทั้งแผ่นนั้นแหละ เป็นเจ้าจักรพรรดินิมนต์แผ่นปฐมให้เป็นทองคำทั้งแผ่นมอบให้บิดามารดา มอบให้เป็นสมบัติบรรดิตราธิราช ให้บิดาเป็นเจ้าจักรพรรดิตราธิราช ให้มารดาเป็นพระมเหสีของพระเจ้าจักรพรรดิตราธิราช เป็นแต่กตัญญูต่อมารดาบิดา ไม่ใช่ว่าตอบแทนคุณ แม้ว่าจะเอามารดาบิดาขึ้นนั่ง ให้มารดาขึ้นนั่งบ่าขวา บิดาขึ้นนั่งบ่าซ้าย ถ่ายอุจจาระ ปัสสาวะบนนั้นเสร็จจนหมดอายุของลูกนั้นแหละ จะชื่อว่าแทนคุณบิดามารดาก็หาไม่ ได้ชื่อว่า เป็นกตัญญูทเวทิต่อมารดาบิดาเท่านั้น ชื่อว่าแทนคุณแท้ๆ ดังกล่าวแล้ว มารดาบิดาไม่มีศรัทธาให้มีศรัทธาขึ้น ไม่มีศีลให้มีศีลขึ้น ไม่เลื่อมใสให้เลื่อมใสขึ้น ไม่รู้จักบาปบุญคุณโทษ ให้รู้จักบาปบุญคุณโทษขึ้น ๔ ประการนี้ วางหลักไว้ ผู้หญิงก็แทนคุณบิดามารดาได้ ผู้ชายก็แทนคุณบิดามารดาได้

ผู้หญิงจะแทนคุณอย่างไร แทนคุณบิดามารดา อ้าว มารดาบิดาอยู่บ้านอยู่ช่องตามปกติของมารดาบิดา ถึงวัน ๘ ค่ำ ๑๕ ค่ำแล้ว ก็เอาหาข้าวหาของหาเครื่องอุปการะของอุปาสกอุปาสิกาเข้า “ไปวัดเถอะแม่ ฉันจะไปด้วย” ท่านนั้นท่านนี้ แก่ไขเสียจนกระทั่งพ่อแม่เคย จึงต้องไปรักษาศีล ให้มีศรัทธาขึ้นแล้ว ให้มีศีลขึ้นแล้ว แล้วก็ให้เลื่อมใสขึ้นแล้ว เมื่อไปรักษาศีลก็รู้จักบาปบุญคุณโทษขึ้นแล้ว อ้าว ให้มีปัญญาขึ้นแล้ว นี่ลูกหญิงก็ดีลูกชายก็ดีถ้าฉลาดเช่นนี้แทนคุณได้ทุกคน ถ้าว่าไม่ฉลาดแทนคุณไม่ได้ นี่เป็นแง่สำคัญนัก เหตุนั้น การที่จะกล่าวอานิสงส์ผลของเจ้าตนผู้บวช ของมารดาบิดา ของผู้อุปถัมภ์ให้บวชนะมากมายนัก ท่านกล่าวว่า มารดา ลูกของตัวบวช มารดาบิดา ลูกของตัวบวชในพระธรรมวินัยของพระศาสดา เป็นเจ้าภาพให้ลูกของตัวบวชเป็นเณรในพระธรรมวินัยของพระศาสดาได้อานิสงส์ ๘ กัลป์ การให้บวชเป็นพระภิกษุได้อานิสงส์ ๑๖ กัลป์ ๘ กับ ๑๖ ประสมกันเข้าเป็น ๒๔ กัลป์ เหมือนพระที่บวชใหม่นี้ เจ้าภาพก็ได้ ฝ่ายมารดาก็ได้อานิสงส์ ๒๔ กัลป์ กัลป์หนึ่งเท่าไรละ ได้เสวยสุขนะไม่รู้จักได้นานเท่าไรเอากัลป์รวมกัน กัลป์นะ ภูเขากว้างโยชน์สูงโยชน์ ๑๐๐ ปี เทวดาผู้วิเศษเอาผ้าทิพย์เนื้อละเอียดมาปิดลงไปที่ยอดนั้นครั้งหนึ่ง ก็หยุดไป พอครบ ๑๐๐ ปีแล้วมาปิดอีกครั้งหนึ่ง เพียรปิดไปดังนี้แหละ ภูเขานั้นลึกลงด้วยผ้าเทวดาปิดนั้นแหละ ลึกลงมาเรียบร้อยลงมาถึงพื้นดินตามเดิมไม่รู้ว่ภูเขายอยู่ที่ไหน เป็นพื้นดินไป

แล้ว เรียบลงมาถึงขนาดนั้น นั่นเรียกว่าได้กัลป์หนึ่ง ได้กัลป์หนึ่ง โอ มันเหลือล้น
 อย่างนี้ นั่นภูเขา อีกนัยหนึ่ง สระกว้างโยชน์หนึ่งลิกโยชน์หนึ่ง ๔ เหลี่ยมจตุรัส ๑๐๐ ปี
 มีเทพเจ้าผู้วิเศษเอาเมล็ดพันธุ์ผักกาดมาทิ้งลงเมล็ดหนึ่ง เทวดาผู้วิเศษก็ไม่ตายเหมือน
 กัน ๑๐๐ ปีก็เอามาทิ้งไว้เมล็ดหนึ่ง ๑๐๐ ปีก็เอามาทิ้งไว้เมล็ดหนึ่ง เอาละ จนกระทั่ง
 เมล็ดพันธุ์ผักกาดนั้นแหละเต็มสระที่ลิกโยชน์กว้างโยชน์นั้นนะ ๔ เหลี่ยมจตุรัสนั้นแหละ
 นี่มันเท่าไร่กันล่ะ นับกันไม่ไหว ต้องดวงกันด้วยกัลป์อย่างนี้ นี่บุญกุศลนะมัน
 มากมายขนาดนี้ เพราะเหตุฉะนั้น เมื่อเจ้าศรีธรรมมาโคกราชสร้างเจดีย์วิหาร ๘๔,๐๐๐
 เงินเท่าไรไม่รู้ ๘๖ โกฏิ สร้างเจดีย์ ๘๔,๐๐๐ วิหารที่ไหนก็เจดีย์องค์หนึ่งทีนั้น
 ๘๔,๐๐๐ เจดีย์ก็ ๘๔,๐๐๐ วิหารก็ ๘๔,๐๐๐ นับทรัพย์สินสมบัติ ๘๖ โกฏิ พอทำเสร็จ
 แล้วทำการฉลอง พอฉลองเสร็จแล้วพระเจ้าศรีธรรมมาโคกราชได้ทูลถามพระสงฆ์ เรียน
 พระสงฆ์ถามพระสงฆ์ในครั้งนั้น มีพระอรหันต์พระโมคคัลลีบุตรติสสมหาเถระเป็นพระ
 อรหันต์ที่เดียว ถามว่าพระสงฆ์เจ้าข้า โยมทำบุญในครั้งนี้นะทำเพียงอย่างนี้นะ เมื่อ
 พระพุทธเจ้ามีพระชนม์นะ มีใครทำอย่างนี้บ้างไหม มีศรัทธามากอย่างนี้ พระโมคคัลลี
 บุตรติสสมหาเถระตอบ “ถวายพระพร ไม่มี ครั้งพุทธองค์มีพระชนม์อยู่ ทำบุญ
 มากอย่างนี้ไม่มี เสด็จดับขันธปรินิพพานไปแล้วก็ไม่มี มีมหาบพิตรนี้แหละทำอย่าง
 มากกว่าเขา คนเดียวเท่านั้น”

“พระคุณเจ้าข้า กระผมทำบุญอย่างนี้นะจะได้เป็นญาติกับพระศาสนาได้แล้วหรือ
 ยัง?” พระโมคคัลลีบุตรติสสเถระ พระอรหันต์ตอบ “มหาบพิตรทำบุญทำกุศลอย่างนี้
 เป็นพุทธศาสนูปถัมภ์ อุปการะพระศาสนาเท่านั้นหนา จะได้เป็นญาติกับพระศาสนา
 หาไม่” พระเจ้าศรีธรรมมาโคกราชตกใจ “โอ๊ะ! อย่างนั้นหรือพระคุณเจ้า นี่จะให้โยม
 ทำอย่างไรจึงจะได้เป็นญาติของพระศาสนา” พระโมคคัลลีบุตรติสสเถระกล่าว “ถวาย
 พระพรมหาบพิตร ถ้ามหาบพิตรจะเป็นญาติของพระศาสนาแล้วละก็ ขอให้ราชกุมาร
 ราชกุมารีของพระองค์นะบวชเป็นภิกษุ ภิกษุณี เป็นสามเณร สามเณรี เป็นภิกษุ
 ภิกษุณีในพระพุทธศาสนานั้นแหละ จะได้เป็นญาติในพระศาสนาละ” “ขอรับ” นี่ได้
 ฟังเสียงพระโมคคัลลีบุตรติสสเถระตอบเท่านั้น ดีอกดีใจ ดีพระทัยทีเดียว ลาพระสงฆ์
 กลับไปพระราชวังเรียกมเหสีมัทรมาร สักขมิตดา พอเรียกเข้ามาสู่ที่เฝ้า “บัดนี้เจ้าทั้ง ๒
 พ่อจะปรารภนาเดิมนะให้ลูกทั้ง ๒ ครองสมบัติแทนพ่อ บัดนี้พ่อไม่ปรารภนาเสียแล้ว
 สมบัติอย่างนั้น พ่อจะให้ลูกได้กุศลยิ่งใหญ่ไพศาลยิ่งขึ้นไปกว่านั้น พ่ออยากจะให้ลูก
 ทั้ง ๒ นะ ฝ่ายมเหสีมัทรมาร สักขมิตดานะ ให้บวชเป็นภิกษุ เป็นสามเณร สามเณรีใน

พุทธศาสนา เป็นภิกษุ ภิกษุณีในพระพุทธศาสนา จะได้เป็นอายุพระศาสนาต่อไป พ่อ
 หวังอย่างนี้เสียแล้ว” ราชกุมาร ราชกุมารีก็ตามพระทัยปรารถนา พระเจ้าศรีธรรมมา
 โศกราชก็นำราชกุมาร ราชกุมารี ไปฝากพระเถระผู้ใหญ่ให้หัดในเรื่องบวช แล้วก็บวช
 เป็นสามเณร บวชเป็นภิกษุ ภิกษุณีในพุทธศาสนาทีเดียว แล้วก็พระโมคคัลลีบุตร
 ตีสสเถระก็สมความปรารถนา เสด็จงามพระสงฆ์อีก พระสงฆ์บอกว่า มหาบพิตรได้
 เป็นญาติกับพระพุทธศาสนาแล้ว นี่เป็นญาติของพระศาสนาแท้ๆ เหมือนเจ้าภาพวันนี
 เป็นโยมของพระก็ได้เป็นญาติของศาสนาแท้ๆ พร้อมด้วย **ญาติสาโลหิตา** ด้วย
วิสุตาสปรมา ญาติ **ญาติสาโลหิตา** ญาตินี้เองด้วยสายโลหิต สายโลหิตของตัวเป็น
 พระปอล้อยอยู่เดี๋ยวนี้ ปรากฏอยู่ที่นี่ ฝ่ายมารดาละก็เป็นพี่ ให้พี่มาเป็นลูกเป็นมนุษย์
 เป็นผู้ชาย ก็ได้บวชในพระพุทธศาสนา ปรากฏเห็นสภาวะปานะนี้ ชื่อว่าเป็นญาติใน
 พระพุทธศาสนา ชื่อว่า **วิสุตาสปรมา ญาติ** พวกเราเล่า ที่พร้อมกันมาโมทนาสาธุ
 ด้วย เป็นญาติเหมือนกัน ไม่เรียกว่า **ญาติสาโลหิตา** เรียกว่า **วิสุตาสปรมา ญาติ**
 ที่เป็นญาตินี้เองด้วยสายโลหิตเรียกว่า **ญาติสาโลหิตา** เหมือนกัน ดุจสายโลหิตอัน
 เดียวกัน ถ้าว่าไม่เนื่องด้วยสายโลหิตอันเดียวกันเรียกว่า **วิสุตาสปรมา ญาติ** ก็เป็น
 ญาติในพระศาสนาด้วยความคุ้นเคย อย่างนี้ก็ใช้ได้เหมือนกัน เหตุนี้ ฝ่ายอาณิสส
 ของเจ้าภาพนะมากมายกายกองนับประมาณไม่ได้ ต้องตวงกันด้วยกบด้วยกลปี เล่า
 ให้ฟังแต่เพียงกบเดียวกลปีเดียวเท่านั้นขอเนกอนันต์ นี่มันถึง ๒๔ กบ ๒๔ กลปี นั่นแน่
 อาณิสสนะ ก็ส่วนเจ้าตัวผู้บวชละจะมีอาณิสสผลเป็นประมาณใดละ นี่เจ้าตัวผู้บวชนะ
 พอบวชเข้าเท่านั้น นั่นเห็นใหม่ละแปลกประหลาด ผลอาณิสสเกิดปัจจุบัน พวกเรา
 เป็นหญิงเป็นชายต้องไหว้นบเคารพหมดทีเดียว ที่เคยพูดต่ำๆ สูงๆ พูดไม่ได้เสียแล้ว
 ไหว้นบเคารพเป็นกระถางรูปเสียแล้ว นั่นแน่ วิเศษประเสริฐอย่างนี้ ชื่อเสียงเรียงราย
 ก็ปรากฏไปต่างๆ มีปรากฏจำเพาะปัจจุบันทีเดียวเข้าแล้ว ที่สุดจนกระทั่งโทษประหาร
 ชีวิต เมื่อครั้งพุทธกาลหรือในเมื่อครั้งแผ่นดินต้นๆ นี่เขาไม่เอาโทษผิดแก่ผู้บวชแล้ว
 เมื่อบวชแล้วก็เป็นอย่างนั้น ให้อภัยทีเดียว ให้อภัยเป็นอันขาด นี่ก็ด้วยอาณิสสผล เขา
 เรียกว่าสามัญผล ผลบังเกิดปัจจุบันทันตาเห็น ไม่ใช่แต่เท่านั้น ผู้บวชนะถ้าว่ามีธรรม
 เช่นนี้แล้วละก็ อาณิสสชั้นสูงเป็นอายุพระศาสนาต่อไป ก็อาณิสสของผู้บวชนะ อนันต์
 นับประมาณไม่ได้ ท่านกล่าวไว้ว่า **มhitุธิโก มหานุกาโว** มีเทพบุตร มีฤทธิ์ศักดิ์ดา
 ภาพ มีเดชมาก จะเนรมิตแผ่นดิน ฯลฯ ถ้าจะจารจาริกบันทึกไปจนกระทั่งเขาพระสุเมรุ

เหียนหดหมดไป ฯลฯ ยังไม่หมด เท่าไหร่ก็ยังไม่หมด อาณิสสมากมายกายกองหนัก เหลือที่จะคณนา เหตุนี้ ที่ได้ชี้พรั่ำพรั่นพรั่นมาในอาณิสสผลของเจ้าตนผู้บวชนะในวันนี้ ที่ได้บุญวันนี้ก็เป็นอัครรย์นัก ในธาตุในธรรมนะรำลือกันนักกว่าเขามีบุญหนักศักดิ์ใหญ่ ได้บุญยิ่งใหญ่ไพศาลที่จะไปทรมานพวกประเทศญี่ปุ่น ไปพลิกประเทศญี่ปุ่นให้เป็นสัมมาทิฐิ ให้เป็นพุทธศาสนิกชนทั่วไปนะ ดันธาตุท่านหลังสมบัติมาให้แล้ว ผู้นี้เป็นตัวประกาศศาสนา ไม่ช้าหรอกจะได้รู้เรื่องกันในประเทศญี่ปุ่นกับไทย ผู้ที่จะเป็นที่พึ่งของเขาได้มาเกิดปรากฏขึ้นแล้ว เป็นภิกษุบวชใหม่แล้ว ต่อ ไปไม่ช้าก็จะได้ไปสั่งสอนเป็นลำดับไป เหตุนี้ ขอให้มารดาและวงศ์ญาติเลื่อมใสอุปการะเอื้อเพื่อคำจูนอดหนุนไป จะได้เป็นที่พึ่งของตัวสืบไปในภพนี้และต่อไปในภพหน้า

ที่ได้ชี้แจงแสดงมาตามวาระพระบาลี คลืความเป็นสยามภาษา ตามมตยาธิบาย พอสมควรแก่เวลา วรรณิ์ สรรณิ์ นตฺถิ สิ่งอื่นไม่ใช่ที่พึ่งอันประเสริฐของเราท่านทั้งหลาย สรรณิ์ เม รตนตฺตยิ์ พระรัตนตรัยเป็นที่พึ่งอันประเสริฐของเราท่านทั้งหลาย เอเตน สจฺจวชฺเชน ด้วยอำนาจความสัตย์ที่อ้างธรรมเนียมปฏิบัติตั้งแต่ต้นจนอวสานนี้ สทา โสตฺถิ ภวนตฺเต ขอความสุขสวัสดิ์จงบังเกิดมีแก่ท่านเจ้าภาพและสาธุชนทั้งหลายบรรดามาสโมสรในสถานที่นี้ทุกถ้วนหน้า อาตมภาพชี้แจงแสดงมาพอสมควรแก่เวลา สมมติว่ายุติธรรมิกถาโดยอรรถนิยามความเพียงเท่านี้

เอวํ ก็มีด้วยประการฉะนี้

